

wijzer

... op het water

E 7° 00' E 7° 10' E 7° 20' E 7° 30' E 7° 40' E 7° 50'

Deze brochure is bedoeld als een wijzer voor activiteiten op, aan en in het water. De focus ligt bij alles wat met varen te maken heeft, maar andere activiteiten hebben ook een plaats in deze wijzer.

De veelheid van reglementen en voorschriften schrikt de pleziervaarder vaak af. Daarom stellen wij deze reglementen kort voor en verwijzen we door naar meer informatie voor de geïnteresseerde lezer.

Niet alleen de strikt reglementaire voorschriften komen aan bod. Een uitgebreide reeks aanbevelingen en raadgevingen, vaak uit de praktijk van ervaren pleziervaarders, vind je doorheen de tekst. Deze goede praktijken zorgen voor een veilige en vooral aangename, zorgeloze vaart.

Wij wensen je alvast veel leesplezier en natuurlijk ook een behouden vaart.

INHOUDSTAFEL

- 6 Gebruikte afkortingen
- 7 Verdere informatie
- 8 [OVERZICHTSTABEL](#)
Wat heb je nodig om te mogen varen?
- 9 [BESTUURDER](#)
International Certificate of Capacity (ICC)
Leeftijd
- 10 Vaarbrevetten
- 11 Algemeen en beperkt stuurbrevet
- 12 Brevet van yachtman, yachtnavigator
STCW-certificaat
Marifoonbrevet
- 13 [VAARTUIG](#)
Belasting inverkeerstelling
Certificaat van deugdelijkheid (Cvd)
Communauteur certificaat en ENI-nummer
Immatriculatieplaat
Kentekens
- 14 Meetbrief binnenvaart
Permis de circulation
Register der Zeeschepen
Snelheidsnummer
- 15 Vlaggenbrief
Verklaring van overeenstemming CE
- 16 Vergunning radio-elektrische apparatuur
Waterwegenvignet
Zeebrief
- 17 [UITRUSTING](#)
Vereiste uitrusting Binnenwateren
Vereiste uitrusting Zeewateren
Pleziervaartuig, uitgezonderd kano,
kajak en zeilplank
Kano en kajak
- 18 Zeilplank
Algemene uitrusting
Anker
Hoosvat of pomp
Radarreflector
- 19 Noodsignalen en vuurpijlen
Touwen
- 20 Reddingsvest
Marifoon
Wimpel
- 21 [VOOR DE VAART](#)
Contactpersoon aan de wal
- 22 Brandstof en bunkeren
- 23 [NAUTISCHE INFORMATIE](#)
Reglementen
- 28 Berichten aan de Schipperij (BaS)
Berichten aan zeevarenden (BaZ)
Avis à la batellerie
- 29 Weerbericht
- 30 Navigatiekaarten
Getijtafels
- 31 Marifoonkanalen/ Oostende-Radio
Binnenwateren
Zeewateren
Varen in het buitenland
- 32 [TIJDENS DE VAART](#)
Aantal personen aan boord
Alcohol
Brand aan boord of andere calamiteit
- 33 Dode hoek
- 34 Geluidsseinen
- 35 Man over boord (MOB)

36 Natuurgebieden en oevers
Schip in nood

37 NA DE VAART

Verlaten van het vaartuig
Afvalverwijdering
Antifouling

38 NOG ENKELE NUTTIGE TIPS

Brandpreventie
Elektriciteit
Gas

39 Diefstal

Aankoop
Verlaten van het vaartuig
Verlaten van de trailer
Sociale controle
Aangifte
Bootgraveringen

40 EHBO

41 Onderhoud
Winterberging
Verzekering

42 VOET AAN WAL

Aanmeren en aanlegsteigers

43 Trailerhellingen

Woonboten

44 OVERIGE RECREATIE OP EN IN HET
WATER

Waterski

Waterscooters, jetboten

Binnenwateren

Zee

45 Recreatieve visserij

Plankzeilen

Zeilen

Kajak en kano

46 Roeien

Zwemmen

Kite surfen

Varen met grote snelheid

47 Wat mag en wat mag niet op zee?

48 SAMEN OP HET WATER MET ...

Beroepsvaart

Passagiersvaart

Recreatie langs oever en jaagpad

49 WAAR KAN IK TERECHT?
FEDERATIES EN CLUBS

50 Suggesties?

Bijbestellen?

Bevoegde instanties

De verschillende beheerders van de
waterwegen

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

BaS	Berichten aan de Schipperij
BaZ	Berichten aan Zeevarenden
Bft	Beaufort (maat voor de windkracht)
BIPT	Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie
CE	Verklaring van overeenstemming (Conformité Européenne, Declaration of conformity)
Cvd	Certificaat van deugdelijkheid
ENI	Uniek Europees Scheepsidentificatienummer
L	Lengte van het vaartuig, d.w.z. de lengte van de romp, dus zonder uitsteeksels zoals boegspriet, vlaggenstok, enz.
LOA	Lengte over alles, dus met uitsteeksels
ICC	International Certificate of Competence
IMO	International Maritime Organisation
MRCC	Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum
STCW	Standards of Training, Certification and Watchkeeping
V	Maximum snelheid die het vaartuig kan halen (km/u)

VERDERE INFORMATIE

De nummers in een vakje verwijzen naar bijkomende informatie en hebben volgende betekenis:

- ❶ Vademecum van de pleziervaart in België >> www.mobilit.fgov.be
- ❷ De pleziervaart op de bevaarbare waterwegen in Vlaanderen >> www.wenz.be
- ❸ La navigation de plaisance en Région wallonne >> www.voies-hydrauliques.wallonie.be
- ❹ Promotie Binnenvaart Vlaanderen >> www.waterrecreatie.be
- ❺ Tijdschrift "Varen" >> www.varen.be
- ❻ E. Coenen: Veilig varen. Complete gids voor zeil- en motorjachten (Naviclass, 2008)

OVERZICHTSTABEL

WAT HEB JE NODIG OM TE MOGEN VAREN?

Het antwoord is afhankelijk van:

- **waar** je gaat varen (het vaargebied, dat kan bvb. de zee zijn of bepaalde binnenwateren)
- met welk **vaartuig** je gaat varen (soort, lengte, motorvermogen, snelheid...)
- sommige bijkomende **omstandigheden**

Hierbij vind je een overzichtstabel. De verdere tekst zal waar nodig de tabel verduidelijken.

⁽¹⁾ vaartuigen langer dan 24 m, deze die hengelen op zee met passagiers en deze die meer dan 12 betalende passagiers vervoeren, worden niet beschouwd als pleziervaartuigen en moeten in bezit zijn van een zeebrief.

⁽²⁾ Behalve Beneden-Zeeschelde.

⁽³⁾ Behalve Boven-Zeeschelde, Grensleie en gemeenschappelijke Maas.

⁽⁴⁾ Dit zijn binnenwateren met maritiem karakter.

		VAARGEBIED					
		TERRITORIALE ZEE HAVENS VAN DE KUST	VLAAMS GEWEST		BRUSSELS HOOFD-STEDELIJK GEWEST	WAALS GEWEST	
ALS	Beneden Zeeschelde, Haven van Gent, Gent-Terneuzen, Zeebrugge-Brugge Oostende-Brugge ⁽⁴⁾		Overige				
BESTUURDER							
pag. 11	Stuurbrevet	lengte ≥ 15 m OF snelheid > 20 km/u	Niet verplicht	JA	JA	JA	JA
pag. 12	Certificaat radiotelefonist	marifoon	JA	JA	JA	JA	JA
VAARTUIG							
pag. 13	Immatriculatieplaat	Pleziervaart uitgezonderd: zeilplank, opblaasbare boot niet geschikt voor motor, vlot	NEEN	JA	JA	JA	JA
pag. 14	Snelheidsnummer	Snelheid > normaal toegelaten snelheid	NEEN	JA	JA	JA	JA
pag. 14	Meetbrief binnenvaart	lengte ≥ 15 m	NEEN	JA	JA	JA	JA
pag. 13	Communautair certificaat	lengte ≥ 20 m	NEEN	JA	JA	JA	JA
pag. 15	Vlaggenbrief	2,5 m ≤ lengte ≤ 24 m, uitgezonderd: hengelen op zee met betalende passagiers ⁽⁵⁾	JA	JA	NEEN	NEEN	NEEN
pag. 13	Certificaat van deugdelijkheid	commerciële vlaggenbrief	JA	JA	NEEN	NEEN	NEEN
pag. 15	Verklaring v. overeenstemming	2,5 m ≤ lengte ≤ 24 m ⁽⁶⁾ EN in de handel na 16. 06. 1998	JA	JA	JA	JA	JA
pag. 13	Belasting Inverkeerstelling	lengte > 7,5 m	JA	JA	NEEN	NEEN	NEEN
pag. 13	Vergunning radio-elektrische apparatuur	marifoon	JA	JA	JA	JA	JA
pag. 16	Waterwegenvignet	lengte > 6 m OF snelheid > normaal toegelaten snelheid	NEEN	JA ⁽⁷⁾	JA ⁽⁷⁾	NEEN	NEEN
pag. 14	Permis de navigation		NEEN	NEEN	NEEN	NEEN	JA

BESTUURDER

INTERNATIONAL CERTIFICATE OF CAPACITY (ICC)

Internationale documenten vervangen langzamerhand de nationale brevetten. In België zijn er plannen om in de loop van 2010 een International Certificate of Competence (ICC) te kunnen verkrijgen. Dit vergemakkelijkt het varen en charteren in het buitenland.

LEEFTIJD

- De minimumleeftijd om te mogen varen hangt af van lengte, snelheid en motorvermogen van het vaartuig.
- De minimumleeftijd is 18 jaar als het vaartuig 15 m of langer is of als het motorvaartuig sneller dan 20 km/u kan varen ($L \geq 15$ m of $V > 20$ km/u).
- In de andere gevallen ($L < 15$ m en $V \leq 20$ km/u) wordt de minimumleeftijd bepaald door het motorvermogen:
 - geen motor : geen voorwaarden voor minimumleeftijd;
 - motorvermogen $< 7,355$ kW (10 PK): 16 jaar minimum;
 - motorvermogen $\geq 7,355$ kW (10 PK): 18 jaar minimum (ofwel 16 jaar indien vergezeld van iemand van 18 jaar)
- Op zee is er geen minimumleeftijd voorgeschreven.

LET OP:

De bestuurder van een plezierboot moet in staat zijn om zijn boot altijd onder controle te houden, ook al zijn er in bepaalde gevallen geen specifieke voorwaarden voorgeschreven.

VAARBREVETTEN ①

Algemeen en beperkt stuurbrevet

- Verplicht op de binnenwateren als je vaartuig langer is dan 15 m of als je op motor sneller dan 20 km/u kan varen.
- Er bestaan twee soorten stuurbrevetten:
 - het **algemene** stuurbrevet, geldig voor alle binnenwateren;
 - het **beperkte** stuurbrevet, enkel geldig op sommige binnenwateren (dit brevet is NIET geldig op de Beneden-Zeeschelde).
- Sommige officiële buitenlandse brevetten zijn gelijkwaardig.
- Een stuurbrevet kan je behalen als je aan vier voorwaarden voldoet:
 1. **minimumleeftijd** 18 jaar;
 2. verklaring van **medische geschiktheid**;
 3. slagen in een **theoretisch examen** met meerkeuzevragen. Voorbeelden vind je op de website ① of ⑤
 4. voldoende **praktijkervaring** hebben.
- De hele procedure verloopt vlot via aanmelding bij een erkende federatie.
- Sommige andere Belgische brevetten zijn gelijkwaardig.

LET OP:

Ook wanneer een stuurbrevet niet verplicht is, ben je toch verplicht om de reglementen te kennen en te respecteren.

Brevet van yachtsman, yachtnavigator ①

- Om op zee te mogen varen is een brevet niet verplicht. Toch bestaan er officiële brevetten, die je na afleggen van een examen kan behalen. Het gaat om de brevetten yachtsman (voor de kustwateren) en yachtnavigator (voor de vaart op volle zee).

STCW-certificaat

- Wie op zee aan commerciële yachting (charter) doet, d.w.z. vervoer van passagiers, ongeacht het aantal, moet over een gepast STCW-certificaat beschikken.

MARIFOONBREVET

- De marifoon is een toestel dat elektromagnetische golven uitzendt (dus mogelijk hoorbaar voor iedereen) en een correct gebruik van dit toestel is een vereiste om de communicaties vlot te laten verlopen.
- Van zodra je een werkende marifoon aan boord hebt, moet je over een geschikt certificaat van radiotelefonist beschikken om met deze marifoon te mogen werken (www.bipt.be).

VAARTUIG

BELASTING INVERKEERSTELLING

- De Administratie Directe Belastingen heft een belasting op pleziervaartuigen langer dan 7,5 m die in het bezit zijn van een vlaggenbrief.
- Voor een tweedehands vaartuig dat al ingeschreven is, vermindert de taks per extra jaar inschrijving, echter met een minimum belasting.

CERTIFICAAT VAN DEUGDELIJKHEID (CVD) ①

- Dit certificaat toont aan dat het vaartuig technisch werd gekeurd en voldoet aan de wettelijke voorwaarden om op zee te mogen varen.
- Het Cvd is vereist op zee voor pleziervaartuigen die worden gebruikt voor verhuur of vervoer van maximum twaalf passagiers.
- Het certificaat is vijf jaar geldig.

COMMUNAUTAIR CERTIFICAAT EN ENI-NUMMER ①

- Verplicht voor alle vaartuigen op de binnenwateren, dus ook pleziervaartuigen, die 20 m of langer zijn.
Deze krijgen ook een Uniek Europees Scheepsidentificatienummer (ENI).

IMMATRICULATIEPLAAT ①

- Verplicht voor pleziervaartuigen die zich op de Belgische scheepvaartwegen bevinden.
- Niet verplicht voor zeilplanken, vloten, opblaasbare bootjes die niet geschikt zijn om er een motor aan te hangen.
- Het plaatje is definitief en blijft bij het pleziervaartuig behoren, ook na verkoop.
- Buitenlandse plezierboten die al geïmmatriculeerd zijn, hoeven geen extra Belgische immatriculatieplaat te hebben.

KENTEKENS ①

- Op het vaartuig moeten kentekens ter identificatie worden aangebracht. Ze moeten duidelijk leesbaar en onuitwisbaar zijn.
- Op de website www.mobiliteit.fgov.be staat een overzicht.

MEETBRIEF BINNENVAART ①

- Pleziervaartuigen van 15 m of langer moeten ook een meetbrief hebben om op de binnenwateren te mogen varen.
- De meetbrief is vijftien jaar geldig tenzij er verbouwingen gebeuren, waarna het vaartuig opnieuw moet worden gemeten. Naderhand kan een verlenging van de geldigheid worden gevraagd.

PERMIS DE CIRCULATION ③

- Pleziervaarders die varen in het Waals Gewest moeten een 'permis de circulation' bezitten. Deze is gratis te bekomen (zie ③ voor adressen). Je kan daar ook een definitief identificatienummer bekomen, het zgn. 'NUMERO MET'.
- Pleziervaartuigen met een immatriculatieplaat en die op hun vaart niet door een sluis varen, hebben geen permis de circulation nodig.

REGISTER DER ZEESCHEPEN

- Voor pleziervaartuigen met vlaggenbrief kan registratie gebeuren in het register der zeeschepen bij de Scheepshypotheekbewaring in Antwerpen. Dit is volledig vrijblijvend, maar biedt volgende voordelen:
 - eigendom wordt ingeschreven;
 - mogelijkheid tot inschrijven van scheepshypotheek (nuttig bij financiering door bank).

SNELHEIDSNUMMER

- In sommige zones mag men aan snelvaart doen (zie ② ③).
- Bij snelvaart moet je het nummer van de immatriculatieplaat voldoende groot reproduceren op beide zijden van het schip.
- Buitenlandse pleziervaartuigen die met grote snelheid varen moeten de nationale vlag voeren en het letterteken van het land van herkomst op de voorsteven dragen.

LET OP: Wanneer je van plan bent een vaartuig, waterscooter of motor aan te kopen, kijk dan na of de correct ingevulde verklaring van overeenstemming aanwezig is. Vraag eventueel een kopie van dit document vooraleer dat de verkoop wordt afgesloten. Op deze manier vermijd je moeilijkheden bij de aanvraag voor een immatriculatieplaat of vlaggenbrief. Een CE-keuring kan nog gebeuren door een 'aangemelde instantie' maar is zeer duur.

VLAGGENBRIEF 1

- Dit belangrijke document is het nationaliteitsbewijs van het pleziervaartuig. Het is vereist om te mogen varen in volle zee, in vreemde wateren, in Belgische zeewateren of in binnenwateren met maritiem karakter.
- Enkel vaartuigen langer dan 2,5 m en niet langer dan 24 m kunnen een vlaggenbrief bekomen (zie ook onder zeebrief).
- De vlaggenbrief is vijf jaar geldig.
- Een schip dat vaart onder buitenlandse vlag moet de documenten hebben die de nationaliteit aantonen zoals vereist door de reglementering van het land.
- Er zijn twee soorten vlaggenbrieven:
 - de niet-commerciële vlaggenbrief: mag niet gebruikt worden voor verhuurde pleziervaartuigen of vervoer van betalende passagiers
 - de commerciële vlaggenbrief: voor verhuur of vervoer van maximaal twaalf passagiers.
Een commerciële vlaggenbrief kan je slechts verkrijgen als je over een Certificaat van deugdelijkheid beschikt

VERKLARING VAN OVEREENSTEMMING CE 1

- Deze verklaring van de bouwer van het vaartuig toont aan dat het vaartuig, de motor of de waterscooter gebouwd is volgens de Europese voorschriften.
- De verklaring moet in de drie officiële talen (NL, F, D) worden opgesteld. Ze wordt afgeleverd door de verkoper afhankelijk van de datum waarop het vaartuig, de motor of waterscooter in de handel werd gebracht binnen Europa:
 - vanaf 16 juni 1998 voor pleziervaartuigen
 - vanaf 1 januari 2006 voor waterscooters
 - vanaf 1 januari 2006 voor motoren / uitgezonderd tweetakt met vonkontsteking
 - vanaf 1 januari 2007 voor tweetakt motoren met vonkontsteking

LET OP:

Ook voor een onderneming kan een niet-commerciële vlaggenbrief worden afgegeven. Commercieel of niet-commercieel heeft enkel te maken met het gebruik van het vaartuig.

VERGUNNING RADIO-ELEKTRISCHE APPARATUUR

Aan boord is voor radio-elektrische apparaten die elektromagnetische golven uitzenden een vergunning nodig (bijvoorbeeld nodig voor een marifoon, een radar maar niet nodig voor een GPS want dit is een toestel dat ontvangt en niet zendt).

WATERWEGENVIGNET 2

- Dit is een vignet (sticker en kaartje) om te mogen varen op de waterwegen van het Vlaams Gewest. Er bestaan vignetten voor langere en ook voor kortere periodes (bijv. vakantiemaanden).
- Op sommige scheepvaartwegen is een vignet niet vereist: Grensleie, Beneden-Zeeschelde, Gemeenschappelijke Maas.
- De verplichting geldt ook voor buitenlandse vaartuigen
- Schepen kleiner dan 6 m en die NIET met grote snelheid varen, zijn vrijgesteld van het vignet.
- De prijs is afhankelijk van de lengte en snelheid van het vaartuig en van de geldigheidsperiode.

ZEEBRIEF

- Is vereist om in volle zee, op vreemde wateren of op de Belgische zeevaten te varen voor de volgende vaartuigen:
 - vaartuigen langer dan 24 m;
 - vaartuigen voor het zeehengelen met betalende passagiers;
 - vaartuigen voor vervoer van meer dan 12 passagiers.

TIP: Een zwemvest en aangepaste kledij zijn ten eerste aan te bevelen.

UITRUSTING ⑥

VEREISTE UITRUSTING BINNENWATEREN (uitgezonderd kano, kajak en zeilplank)

- Reddingsmiddelen: reddingsgordel (of kussen of vest) voor iedere opvarende; personen op jetboten moeten een reddingsgordel dragen
- Nautische instrumenten: marifoon voor motorschepen met L > 7 m ①
- Uitrustingsmaterieel (behalve voor jetboten): anker of dreg, pomp of hoosvat, reserve voortstuwingsmiddel volgens type vaartuig (pagaaien, roeispanten, reservemotor, ...), twee touwen, minstens gelijk aan de lengte van het vaartuig, blusapparaat voor motorjachten.

VEREISTE UITRUSTING ZEEWATEREN

Pleziervaartuig, uitgezonderd kano, kajak en zeilplank

- Reddingsmiddelen: reddingsgordel voor iedere opvarende, lichtgevende reddingsboei indien het vaartuig nachtelijke tochten onderneemt, afdoende noodseinen waaronder vuurpijlen;
- Nautische instrumenten: misthoorn, magnetisch kompas, navigatielichten, dieplood;
- Uitrustingsmaterieel: anker, pomp of hoosvat, voldoende aantal roeispanten met hun dollen, 20 m tros voor allerhande werken, blusapparaat voor motorjachten, hamer, bootshaak, elektrische lamp geschikt voor het geven van lichtsignalen, volledig stel zeilen voor zeiljachten;
- Heel- en verbandmiddelen: waterdichte doos met het nodige verband en andere gewone farmaceutische producten.
- Documenten: Vlaggenbrief, dubbel van de verzekeringspolis, getijdenboekje, bijgewerkte zeekaarten.

Kano en kajak

- Reddingsmiddelen: opblaasbare reddingsboei of opblaasbare kussens;
- Nautische instrumenten: kleine misthoorn of dubbele toonfluit;
- Uitrustingsmaterieel: reservepaddel als het een éénzitter betreft, meertouw van ten minste 10 m, opblaasbare puntluchtzakken vóór en achter voor vouwboten, enterhaakje, desgevallend het kenteken van de vereniging waartoe ze behoren of waarvan de eigenaar lid is.
- Wit licht: als het donker is, moet je je zichtbaar maken met een wit licht om mogelijke aanvaringen te voorkomen.

Zeilplank

- Reddingsmiddelen: isothermisch pak dragen;
- Uitrustingsmaterieel: twee handstakelichten, bevestigingssysteem van de mast aan de plank.

TIP: Ook voor vliegerplanken (kite surfen) is het dragen van een isothermisch pak en het bezit van twee handstakelichten aan te raden.

TIP: Voor ieder type vaartuig is een communicatiemiddel in waterdichte zak ook aan te bevelen (gsm, portofoon, ...).

ALGEMENE UITRUSTING

Anker

- Het anker is de noodrem van je vaartuig. Vandaar ook het belang van een geschikt anker.
- Er bestaan verschillende soorten. Laat je informeren over het juiste type passend bij het vaartuig en geschikt voor het vaargebied.
- De ankerketting moet voldoende lang zijn: minimaal 3x de waterdiepte en 6x als het touw is.

Hoosvat of pomp

Voor open vaartuigen en zeilboten is het van vitaal belang om bij slecht weer of insijpelende water het water snel overboord te krijgen met een hoosvat of pomp.

Er bestaan verschillende types hoosvaten: kies een type dat bij je vaartuig past en raadpleeg een gespecialiseerde verdeler.

Radarreflector

Zorg dat je gezien wordt! De radarreflector is een aanrader. Op het Kanaal Gent-Terneuzen en op de Beneden-Zeeschelde is de radarreflector verplicht voor kleine schepen (< 20 m):

- bij zeilvaartuigen: aan te brengen 4 m boven wateroppervlak
- bij motorboten: zo hoog mogelijk aanbrengen

TIP: Kies de radarreflector zo groot mogelijk en van een type dat getest is door een onafhankelijk labo.

TIP: Een puts met een touw is voor alle vaartuigen aan te bevelen. Vertrouw niet alleen op elektrische pompen.

Noodsignalen en vuurpijlen

- Noodsignalen kan je los of in een samengesteld totaalpakket kopen. Het gaat hier meestal om pyrotechnische middelen.
- Berg ze op in een waterdichte container.
- Noodsignalen zijn o.m.: vuurpijlen of parachutesignalen, handstakellichten, rookpotten.
- Lees vóóraf de handleiding.
- Hou ze binnen handbereik.
- Let op de vervaldatum! Vervallen vuurpijlen en handstakellichten worden onbetrouwbaar.
- Breng kaarten met reddingsinstructies aan boord, ze zijn te koop in de speciaalhandel: zie www.seagoinghk.org/ClassThree/Other_Notes/Life_saving.pdf

Touwen

- Koop meertouwen van een goede kwaliteit en geschikt voor je vaartuig.
- Controleer de meertouwen regelmatig op slijtage.
- Maak je vertrouwd met de belangrijkste knopen.
- Meer het vaartuig af met voor- en achtertros, voor- en achterspring.

Reddingsvest

Kies het juiste type reddingsvest!

- volgens vaarwater:
 - binnenwateren
 - zee
- volgens de persoon:
 - kind – volwassene
 - gewicht persoon.

Interessant weetje: er bestaan ook reddingsvesten voor huisdieren.

- Zorg voor voldoende reddingsvesten: één per opvarende.
- Bewaar reddingsvesten op de juiste plaats!
 - Onmiddellijk bij de hand
 - Op een duidelijk zichtbare plaats
 - Met zichtbare aanduiding (sticker)

Voor meer info: zie www.rrb.nu/site/downloads/reddingsvestendrijfhulpmiddelen.pdf

Marifoon

- Enkel goedgekeurde marifooninstallaties zijn toegelaten (CE gekeurd).
- Om een marifoon te mogen gebruiken moet je slagen voor een examen, want pas dan krijg je een certificaat bij het BIPT.

Wimpel

Zet steeds een wimpel of vlaggetje op de voorsteven om de exacte windrichting in te schatten, aan afwaartse zijde van een grote sluis kan deze anders zijn dan aan de opwaartse zijde.

VOOR DE VAART

- Nazicht van
 - administratie
 - romp
 - dek en tuigage
 - motor
 - uitrusting
- Zorg voor reservebrandstof, oliën, brandstoffilters en onmisbare reserveonderdelen aan boord.

CONTACTPERSOON AAN DE WAL

Licht iemand aan de wal in over je plannen:

- Reisroute
- Tijdsindeling
- Duur reis
- Aantal opvarenden
- Identiteit opvarenden
- Contactgegevens
- Regelmaat van contact

In geval van nood, zal een contactpersoon aan de wal van onschatbare waarde blijken.

LET OP:
Geef wijzigingen in het traject ook door.

BRANDSTOF EN BUNKEREN

- Draag er zorg voor dat er tijdens het bunkeren geen brandstof over boord stroomt of in je bilgeswater terecht komt. Verwittig bij overflow onmiddellijk de havenmeester of brandweer.
- Zorg voor een goede ontluchting op de brandstoftanks. Vermijd vuur tijdens het bunkeren en bunker op de voorziene plaats (geen gsm gebruiken, niet roken).
- Op de vaarkaart uitgegeven door het Nationaal Geografisch Instituut en op de site www.brafco.be zijn de bunkerplaatsen voor witte diesel aangeduid. ①
- Om vervuiling in brandstof te voorkomen, tank je best met een trechter en een fijnmazige filter (systeem nylonkous)
- Om water in de brandstof te voorkomen tap je best regelmatig water af.

LET OP:

Sinds de inwerkingtreding van de Richtlijn 2003/96/EG op 1 januari 2007 mag je enkel nog met witte diesel varen.

NAUTISCHE INFORMATIE

REGLEMENTEN

- Het vaarreglement voor het gebied waar je vaart moet aan boord zijn. Je vindt de verzameling van reglementen:
 - hetzij in boekvorm, bijv. *Voorschriften betreffende de politie en de scheepvaart* (Kluwer)
 - hetzij in afdrukbare vorm op de website: www.mobilit.fgov.be > water > algemene informatie > vaarregels
- Let er op dat reglementen geregeld worden aangepast. Een nuttige aanvulling is de brochure 'vaarregels in beeld' met een overzicht in tabellen voor de binnenwateren.
- Op sommige scheepvaartwegen is een apart reglement van toepassing: (zie kaart volgende pagina)

NOORDZEE

NEDERLAND

3

4

5

6

7

8

FRANCE

BELGIË BELGIQUE

Op alle scheepvaartwegen gelden het:

1. Algemeen Politierglement voor de Scheepvaart op de Binnenwateren van het Koninkrijk (APSB).
2. Algemeen Reglement der Scheepvaartwegen van het Koninkrijk (ARSK) samen met de Bijzondere Reglementen.

Behalve aparte reglementen voor:

3. Volle zee (hier gelden de Internationale Bepalingen ter Voorkoming van Aanvaringen op Zee).
4. Kust (Politie- en Scheepvaartreglement voor de Belgische Territoriale Zee, Kusthavens en Stranden).
5. Kanaal Gent-Terneuzen (Scheepvaartreglement voor het kanaal van Gent naar Terneuzen).
6. Beneden-Zeeschelde (Scheepvaartreglement voor de Beneden-Zeeschelde en Politierglement voor de Beneden-Zeeschelde).
7. Kanaal Brussel-Schelde (Reglement betreffende het Zeekanaal van Brussel naar de Rupel en de Haveninrichtingen van Brussel evenals het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het Scheepvaartreglement voor het kanaal Brussel-Schelde en het besluit van de Vlaamse Regering tot bekrachtiging van het tariefreglement voor het kanaal Brussel-Schelde).
8. Gemeenschappelijke Maas (Scheepvaartreglement voor de Gemeenschappelijke Maas).

LET OP:

In verschillende zeehavens zijn specifieke havenreglementen van toepassing.

CHECKLIST

verplichte uitrusting en documenten

VOORGESCHREVEN	MARITTIEM		BINNENWATEREN	
		OK		OK
Anker	X		X	
Dagmerken, ankerbol en kegel	X		X	
Dieptelood	X		/	
EHBO kist	X		/	
Brandblusser	X		X	
Vuurpijlen	X		/	
Getijdenboekje	X		/	
Hamer, bootschaak, roeispanen	X		/	
Immatriculatieplaat	N.V.T.		X	
Kentekens van het vaartuig	X		X	
Kompas	X		/	
Lichtgevende reddingsboei (nacht)	X		/	
Mishoorn of toeter	X		X	
Navigatielichten	X		X	
Pomp of hoosvat	X		X	
Radarrreflector	X		/	
Reddingsgordel	/		X	
Reddingsvest (1/opv)	X		X	
Reglementen	X		X	
Reserve voortstuwingsmiddel	/		X	
Sleptouw / trossen	X		X	
VHF (vergunning toestel en zendmachtiging)	/		X	
Vlaggenbrief	X		/	
Zeekaarten (max 2 jaar oud)	X		/	

VEILIGHEIDSAZICHT VOOR AFVAART

	JA	NEE
Anker		
Apparaten testen, werkt alles nog naar behoren, zijn batterijen geladen		
Batterij(en)		
Biigse pomp		
Bigeswater		
Brandstofniveau		
Elektrisch circuit		
Gasleiding(en)		
Getijden en stromingen		
Hulpmotor		
Motor		
Navigatielichten		
Stuurinrichting		
Verwarming		
VHF		
Weerbericht		

X noodzakelijk

/ niet noodzakelijk, maar wel aan te raden

Naast de wettelijk verplichte documenten en uitrusting kunnen ook volgende zaken je veiligheid in belangrijke mate verhogen.

AANBEVOLEN	MARITIEM	BINNEWATEREN
	OK	OK
Breng een gasalarm aan indien gasinstallatie aan boord.	X	X
EHBO-koffer en medicijnen	Verplicht	X
Familie of contact op de wal op de hoogte houden van de reis	X	X
Geef alles een plaats en hou je vaarttuig netjes om ongevallen te vermijden	X	X
Gereedschapskist	X	X
Goede staat van je touwen controleren	X	X
Hang rookmelders	X	X
Informatie over het gekozen vaargebied (noodnummers, dokken, ...)	X	X
Ken de vluchthavens in de buurt waar je vaart	X	X
Kinderen altijd een reddingsvest-ook voor je huis (boot)hier bestaat een aangepaste reddingsvest	X	X
Kledij aangepast aan elk weertype	X	X
Lees nog even de marifoonprocedures bij nood na.	X	X
Maak je vertrouwd met werking van de noodsein en aan boord	X	X
Noodproviant	X	X
Oefen Man Over Boord-manoever	X	X
Reserve vloeistoffen (olie, koelvloeistof, ...)	X	X
Reserve voortstuwingsmiddel	X	Verplicht
Reservelampen	X	X
Sterke zaklamp (signalen)	Verplicht	X
Stoekkussen(s)	X	X
Test toeter en andere geluidssignalen	X	X
Verzekering	X	X
VHF	X	Verplicht
Voer een proefvaart uit in het begin van het seizoen	X	X
Zorg voor bescherming tegen koude, regen, maar ook tegen de zon	X	X

X aanbevolen

BERICHTEN AAN DE SCHIPPERIJ (BaS)

- De vaarwegbeheerder geeft deze tijdelijke voorschriften uit.
Deze voorschriften treden voor de duur dat ze geldig zijn in de plaats van de andere reglementen.
- Het gaat onder andere over:
 - hinder door werken in of aan de scheepvaartweg;
 - aanwezigheid van obstakels (bvb. gezonken schip);
 - organisatie van evenementen (wedstrijd...);
 - aanpassing van bedieningstijden van sluizen;
 - aanpassing van scheepvaartregels bij wijze van proef.
- Je vindt alle informatie op de websites: www.wenz.be, www.descheepvaart.be, www.vts-scheldt.net en <http://nts.flaris.be> en <http://ris.vlaanderen.be>.
- Je kan ook automatisch via e-mail geïnformeerd worden.
- Op de oneven uren tussen 07.00 uur en 17.00 uur worden door 'Oostende- Radio' de dringende en/of belangrijke 'Berichten aan de Schipperij' uitgezonden via marifoonkanaal 24.

BERICHTEN AAN ZEEVARENDEN (BaZ)

- Om de twee weken geeft de Vlaamse Hydrografie van de afdeling Kust een nieuwe editie uit van de Berichten aan Zeevarenden.
- In de publicatie verschijnt telkens recente informatie, die voor de scheepvaart van belang kan zijn, met aanvullingen en correcties op de zeekaarten.
- De informatie is uiterst divers, ze bevat zowel de data en tijdstippen van de schietoefeningen van het leger, gegevens over nieuwe boeien die op zee uitgelegd zijn, als info over recent bekend geraakte wrakken en obstakels.

Je kunt de BaZ raadplegen via www.vlaamshydrografie.be >> doorklikken BaZ

AVIS À LA BATELLERIE ③

- Is de Waalse tegenhanger van de BaS, met dezelfde draagwijdte.
- Te raadplegen op: www.voies-hydrauliques.wallonie.be/opencms/opencms/fr/infos/RIS/fr/

WEERBERICHT

- Raadpleeg maritieme weersvoorspellingen.
- Zorg dat je op de hoogte bent van de weersverwachting. Kijk tijdens het varen regelmatig naar de lucht want het weer kan snel omslaan. Ook kan het helpen om het vaargedrag van andere boten te observeren.
- Zeker voor wie op zee gaat varen is het weerbericht van belang. Raadpleeg tijdig het gepaste weerbericht, hou rekening met de voorspellingen en pas ook uw kledij aan aan het weer. De wind kan draaien en/of in kracht toenemen.
- Enkele interessante sites zijn:

www.ecmwf.int

www.hymedis.net

www.kmi.be

www.knmi.nl

www.kustweerbericht.be

www.meteo.be

www.meteo.fr

www.meteoonline.fr

www.meteoservices.be

www.metoffice.gov.uk

www.mumm.ac.be

www.sea-search.net

www.windguru.com

www.wmo.int

NAVIGATIEKAARTEN

- Op bepaalde wateren is een kaart verplicht: het gaat dan over navigatiekaarten, die geregeld moeten worden bijgewerkt (zie bij Berichten aan Zeevarenden).
- Voor de kust bestaan kaarten, uitgegeven door de Vlaamse Hydrografie van de afdeling Kust: de zeekaarten bestrijken het Belgisch Continentaal Plat en de kusthavens Nieuwpoort, Oostende en Zeebrugge. De kaarten zijn verkrijgbaar in papieren versie. Via gespecialiseerde verdelers zijn ze verkrijgbaar als elektronische nautische kaart.
- Er bestaan gelijkaardige nautische kaarten voor de Schelde vanaf de monding tot aan de sluis van Wintam, de zogenaamde Zeeschelde. Ook deze kaarten worden op papier uitgegeven door de Vlaamse Hydrografie en zijn als elektronische nautische kaart verkrijgbaar.
- Je mag natuurlijk ook een bijgewerkte buitenlandse kaart hebben van het bevaaren gebied.
- Voor de binnenwateren bestaan verschillende scheepvaartkaarten. De kaart van het Belgische Scheepvaartwegennet, uitgegeven door het Nationaal Geografische Instituut, bevat speciale informatie voor de pleziervaart.
- Ook het gebruik van nautische almanakken is ten zeerste aanbevolen.

GETIJTAFELS

- Als je vaart in gebieden die aan de getijden onderhevig zijn, is een getijtafel onmisbaar.
- Jaarlijks worden getijtafels uitgegeven voor de kusthavens en de Schelde vanaf de monding tot aan de sluis van Wintam door de Vlaamse Hydrografie van de afdeling Kust, www.vlaamsehydrografie.be

TIP: Voor zeilers zijn stroomatlassen (stroomsterkte en -richting) ten zeerste aan te raden.

MARIFOONKANALEN/ OOSTENDE-RADIO

Binnenwateren:

Promotie Binnenvaart Vlaanderen heeft voor jou de marifoonkanalen van de verschillende kunstwerken gebundeld in een handige brochure. Deze kan je vinden op www.waterrecreatie.be

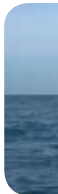
Zeewateren:

Meer informatie over de marifoonkanalen op zee en het Scheldegebied zijn terug te vinden in de folder Marifoonblokindelingen die je kan downloaden op: www.vts-scheldt.net en gratis bestellen via 059 255 440 of via info@vts-scheldt.net

VAREN IN HET BUITENLAND

In het buitenland moet je je houden aan de buitenlandse regelgeving. Je moet je hierover vooraf informeren.

Vaartuigen voorzien van een vlaggenbrief kunnen in het buitenland wel beroep doen op bijstand van de Belgische ambassades en consulaten. Voor contactgegevens: zie www.diplomatie.be/nl/addresses/abroad/default.asp

TIJDENS DE VAART

AANTAL PERSONEN AAN BOORD

- Niet meer dan het evenwicht en de veiligheid van het pleziervaartuig toelaten.
- Het CE-plaatje (en vaak het CE-certificaat) vermeldt hoeveel personen er maximum aan boord toegelaten zijn.
- Vanaf meer dan 12 passagiers wordt het vaartuig niet meer als een pleziervaartuig aanzien maar als een passagiersvaartuig.

ALCOHOL

- Aan boord van pleziervaartuigen is de bemanning onderworpen aan wettelijke bepalingen op het gebied van gebruik van alcohol en andere vormen van intoxicatie.
- De mogelijkheid tot oordelen en handelen van de bemanning mag niet verminderd zijn door vermoeidheid, alcoholintoxicatie of andere vormen van intoxicatie.

BRAND AAN BOORD OF ANDERE CALAMITEIT

- Eerst de hulpdiensten verwittigen:
 - Op zee
MRCC (Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum)
 - Op de binnenwateren:
VHF- noodkanaal,
Oostende-Radio
Noodnummer 112 bellen (gsm)
- De opvarenden op een veilige plaats aan dek onderbrengen.
- De nabije vaartuigen inlichten en eventueel om hulp vragen per marifoon.

- Met water kan je een brand van vaste stoffen (papier, hout, textiel) te lijf gaan. Zorg er dus voor dat je altijd een emmer aan een lijn binnen handbereik hebt.
- Gebruik nooit water om brandende vloeistoffen te blussen, maar wel een brandblusser.
- Neem bij brand aan boord geen enkel risico. De boot is vervangbaar, jij niet.

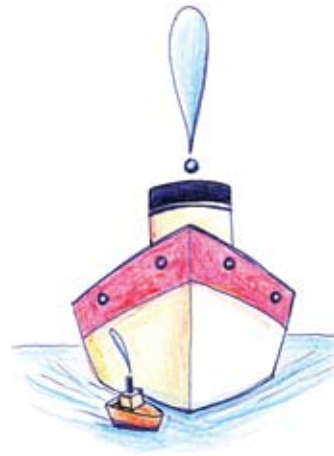
DODE HOEK

- Op veel vaarwegen kan je beroepsvaart ontmoeten. Deze schepen hebben een grote dode hoek: tot wel 350 m aan de voorkant en 50 m aan de zijkant kan de bestuurder het water niet zien.
- Wanneer vaar je in de dode hoek van een schip? Een vuistregel is: als je de stuurhut niet kunt zien, ziet de bestuurder je ook niet.

LET OP:

Altijd stuurboord wal houden in een vaargeul.
Het is op verschillende plaatsen trouwens verplicht.

GELUIDSSEINEN

Bepaalde geluidseinen moet je als pleziervaarder gebruiken in gevaarsituaties:

Opgelet (attentie)

Ik ga stuurboort uit

Ik ga bakboord uit

Ik sla achteruit

Ik kan niet manoeuvreren

Dreigend gevaar voor aanvaring

Noodsein
a) herhaalde stoten

b) reeksen klokslagen

MAN OVER BOORD (MOB)

- Verwittig onmiddellijk de schipper en blijft ondertussen de plaats aanwijzen waar het slachtoffer zich bevindt.
- Gooi onmiddellijk de reddingsboei naar het slachtoffer.
- Op ruw water zet je een jooon (grote dobber met MOB-vlaggetje) uit als markeerpunt.
- Indien mogelijk zet je de MOB-vlag uit opdat andere schepen bijstand zouden leveren.
- Verwittig per marifoon de nabijzijnde schepen.
- Op zee: contacteer het MRCC.

Tips:

- Beveilig de opvarenden bij ruw weer met een beveiligingslijn, zo voorkom je dat er mensen over boord vallen.
- Oefen de MOB-procedure eens bij goed weer.
- Hou er rekening mee dat je met een zeilboot minder snel gedraaid bent dan met een motorboot.
- Hou rekening met de wind zodat je de drenkeling niet overvaart.
- Het aan boord halen: hou er rekening mee dat de kledij van de drenkeling verzwaard is door het water.
- Als de drenkeling bij bewustzijn is:
 - Hang een ladder of een touw met lus overboord (het touw voor onder de oksels of als voetopstap)
 - Begeleid de drenkeling naar het zwemplateau (pas op voor schroefwerking).
- Als de drenkeling bewusteloos is:
 - Probeer de drenkeling aan boord te krijgen met een zeil, net, Jason's cradle, enz.

NATUURGEBIEDEN EN OEVERS

- Respecteer de ingestelde snelheidsbeperking in natuurgebieden.
- Vermijd golfslag.
- Blijf op veilige afstand van de oevers en gebruik enkel de voorziene ligplaatsen.
- Laat geen afval achter.
- Vermijd geluidsoverlast.

SCHIP IN NOOD (KAPSEIZEN, ZINKEN, AVERIJ, ...)

Zorg voor:

- De veiligheid van de opvarenden.
- De veiligheid van de scheepvaart.
- Het verwittigen van de hulpdiensten en overheden.
 - Op zee: verwittig het MRCC.
 - Op binnenwateren: verwittig waterwegbeheerder (sluis, brug, dienstvaartuig, RIS).

NA DE VAART

VERLATEN VAN HET VAARTUIG

- Sluit brandstoftoevoer motor af.
- Zet de hoofdschakelaars uit.
- Neem contactsleutel mee.
- Sluit waar mogelijk zeewaterkranen af (buitenboordkranen-gevaar tot hevelen).
- Geef de nodige aandacht bij vorst (water afdalen waar mogelijk, watertank ledigen, ...).

AFVALVERWIJDERING

- Verzamel alle afval en geef het af op de bestaande punten in jachthavens en bij sluizen waar afvalcontainers staan opgesteld. Scheepsafval hoort niet thuis in het water.
- Leeg chemische toiletten enkel op de daarvoor bestemde plaatsen.
- Pomp je bilgeswater niet overboord. Breng het naar het containerpark voor behandeling door een erkende inzamel firma.
- In de Belgische zee- en binnenwateren mag niets van vaste of vloeibare stoffen geloosd of gedumpt worden waardoor de wateren verontreinigd kunnen worden.
- De installatie van een vuilwatertank aan boord van het pleziervaartuig biedt een oplossing voor dit verbod.

ANTIFOULING

- Gebruik de minst schadelijke anti-fouling.
- Restanten zijn chemisch afval. Gebruik dus enkel de afspruitplatforms bij de clubs.

NOG ENKELE NUTTIGE TIPS

BRANDPREVENTIE

- Plaats één of meerdere branddetectoren, ze zijn goedkoop en effectief.
- Gebruik gekeurde brandblussers van voldoende capaciteit.

Elektriciteit

- Controleer geregeld het vloeistofniveau van je accu.
- Verlucht voldoende en pas op voor knalgas bij het laden van je accu.
- Slechte elektrische verbindingen (accuklemmen die niet goed vastzitten) kunnen vonken veroorzaken.

Gas

- Plaats gasflessen aan boord in een goed geventileerde, bij voorkeur metalen gaskast.
- De verbindingstukken en koppelingen van een gasleiding aan boord moeten overal goed bereikbaar zijn.
- Gebruik zo weinig mogelijk koppelingen. Een bocht in de vaste leiding is beter dan een haakse koppeling.
- Bescherm de leidingen tegen mechanische schade.
- Monteer flexibele slangen zó dat ze niet door buiging overmatig worden belast.
- Vervang de flexibele slangen om de twee jaar.
- Gebruik voor alle verbindingen alleen knelfittingen en voor zacht koperen pijpen steunbussen om insnoering te voorkomen.
- Sluit kachels, geisers, kooktoestellen en koelkasten altijd aan met een aansluitkraan.
- Kachels en geisers moeten op een vaste leiding zijn aangesloten.
- Aan kooktoestellen en koelkasten mag je een flexibele slang aansluiten met een maximale lengte van een meter.
- Plaats één of meerdere gasdetectoren.

DIEFSTAL: HOE BEVEILIG IK MIJN PLEZIERVAARTUIG?

Aankoop

- Vul de registratiekaart pleziervaart in. Bewaar één deel zelf en bezorg het tweede luik aan het centrale contactpunt rond alle vragen over pleziervaartuigen (VIPP). Je vindt deze registratiekaart in de kantoren van de scheepvaartpolitie of op de website van de Federale Politie www.federalepolitie.be
- Maak kleurenfoto's van je pleziervaartuig.
- Kopieer alle documenten.
- Merk en registreer de kostbare zaken die je niet kunt opbergen en niet in bewaring kunt geven.

Verlaten van het vaartuig

- Berg alle waardevolle voorwerpen op.
- Bewaar geld, waardepapieren, juwelen, ... niet aan boord.
- Sluit ramen, deuren en luiken.
- Sluit zeker de elektrische stroom van de startmotor af en verwijder de stroomonderbrekings sleutel en start sleutel.

Verlaten van de trailer

- Berg alle losse onderdelen slotvast op.
- Breng een trailerslot en/of wielklem aan.

Sociale controle

- Vraag andere pleziervaarders en eventuele omwonenden bij jouw afwezigheid een oogje in het zeil te houden.
- Wees zelf alert voor verdachte belangstelling en maak er melding van bij een politiedienst.
- Meld een langdurige afwezigheid bij de scheepvaartpolitie in je haven of bij de lokale politie.

Aangifte

- Word je slachtoffer van een misdrijf, doe hiervan dan zo snel mogelijk aangifte bij de scheepvaartpolitie of bij de lokale politie.
- Breng bij de aangifte kopieën van alle documenten en foto's van vaartuig, trailer en uitrusting mee.

Bootgravingen

In samenwerking met de Algemene Directie Veiligheids- en Preventiebeleid van de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken organiseert de scheepvaartpolitie geregeld graveeracties van pleziervaartuigen om de identificatiemogelijkheden bij diefstal te verhogen.

EHBO

Is er een dokter aan boord? Meestal niet... Je zal dus zelf moeten instaan voor de eerste hulp bij een ongeval.

- Volg een cursus EHBO, maak je vertrouwd met reanimatietechnieken: zie ook www.seamasters.be/medisch/cpr.htm
- Zorg voor een goed gevulde, waterdichte EHBO-koffer op een zichtbare of goed aangeduide plaats: je kan er levens mee redden.
- Vraag voor de samenstelling van de koffer je dokter en apotheker om advies.
- Geef een onderkoeld slachtoffer geen alcohol, omdat hij dan nog meer afkoelt.
- Bij erge onderkoeling, start met enkel de romp van de drenkeling op te warmen. Dus niet de armen en de benen.
- Zorg voor een thermisch deken aan boord.
- Verwittig bij een ernstig ongeval steeds onmiddellijk de hulpdiensten.
 - Op zee: in geval van medische evacuatie, contacteer het MRCC.
 - Op binnenwateren: vraag hulp via het noodnummer 112 of via Oostende-Radio of de dichtstbijzijnde sluis of brug.

ONDERHOUD

- Laat je vaartuig jaarlijks nazien en onderhouden na de winterberging en vóór de eerste uitstap.
- Bespaar niet op herstellingen: je kunt niet eventjes aan de kant van de weg gaan staan.
- Maak tijd voor een proefvaart.
- Laat niets aan het toeval over: doe steeds een double-check.

WINTERBERGING

- Maak je schip vorstvrij.
- Maak je schip zoveel als mogelijk leeg en bewaar waardevolle spullen thuis.
- Beveilig de boot en/of de trailer tegen diefstal.
- Controleer gedurende de winter regelmatig je eigendom en verwittig bij onregelmatigheden onmiddellijk de politie.
- Verwijder buitenboordmotoren en hulpmotoren en berg deze op een veilige plaats.

VERZEKERING

- Zorg voor een goede verzekering burgerlijke aansprakelijkheid.
- Deze is niet verplicht maar heel erg aanbevolen.
- Dit geldt eveneens voor een verzekering voor redding en berging.

VOET AAN WAL

AANMEREN EN AANLEGSTEIGERS ② ③

- De aanlegsteigers staan aangeduid op de kaart van het Nationaal Geografisch Instituut. Hier onderscheiden we vier verschillende types van aanmeer mogelijkheden:
 - Aanlegplaats: geen elektriciteit of water
 - Aanmeerplaats: elektriciteit en/of water
 - Jachthaven
 - Aanlegplaats voor kano/kajak
- In het Waalse Gewest onderscheiden we:
 1. 'halte nautique' (stopplaats)
 - aanmeren enkel overdag
 2. 'relais nautique' (halteplaats)
 - tot maximaal 7 kalenderdagen aanmeren
 - aansluitingspunten voor water en elektriciteit
 - sanitair
 3. 'port de plaisance' (jachthaven)
 - geen tijdsbeperking voor aanmeren
 - voorzieningen als bij 'relais nautique'
 - onthaal

TRAILERHELLINGEN 4

- Je boot kan je te water laten op openbare of private trailerhellingen. Private trailerhellingen worden beheerd door watersportclubs. Om een dergelijke helling te mogen gebruiken, zul je meestal tijdelijk clublid moeten worden (bvb. voor één dag).
- Je vindt een overzicht van trailerhellingen op de kaart van de Belgische Scheepvaartwegen uitgegeven door het Nationaal Geografisch Instituut en ook op de website 4
- Hou de hellingen vrij voor andere gebruikers.

WOONBOTEN 2 3

- Steeds meer mensen ontdekken de charme van op het water te wonen. Daardoor zien we steeds vaker reglementering opduiken, zowel plaatselijk als meer algemeen.
- Met woonboot bedoelen we een vaartuig dat in hoofdzaak als woning wordt gebruikt. Vaak is het een voormalig (omgebouwd) vrachtschip. Zolang het vaartuig permanent aangemeerd blijft, is het een 'drijvende inrichting', d.w.z. een drijvend bouwsel dat in de regel niet wordt verplaatst.
- Meestal legt de lokale beheerder van de waterweg (vaak het Gewest) regels en voorwaarden op om een 'ligvergunning' of een 'concessie' af te leveren. Vaak zullen er technische eisen (deugdelijkheid van het schip) en waarborgen (verzekering) worden gesteld.
- Meer informatie kan je bij de waterwegbeheerder bekomen.
- Als je met de woonboot aan pleziervaart doet, is het een pleziervaartuig en moet het over de nodige documenten zoals een pleziervaartuig beschikken.

OVERIGE RECREATIE OP EN IN HET WATER

WATERSKI

- Op de binnenwateren is waterski slechts in welbepaalde zones toegelaten, overdag en bij goede zichtbaarheid. Die zones worden aangeduid door de tekens:

- De bestuurder van het vaartuig dat de waterskiër trekt moet vergezeld zijn van een medeopvarende van minstens 15 jaar oud.
- In de zones waar waterskiën toegelaten is, moet steeds met de nodige voorzichtigheid worden gevaren ten opzichte van de andere waterweggebruikers.
- Op zee is waterski toegelaten overdag tot 7 Bft , maar in de kusthavens is het verboden.

WATERSCOOTERS, JETBOTEN

Binnenwateren

- Zijn op de binnenwateren slechts toegelaten, overdag en bij goede zichtbaarheid, in welbepaalde zones, aangeduid door de tekens:

- Het dragen van een reddingsvest is verplicht op de binnenwateren

Zee

- Het in zee steken vanaf het strand wordt bepaald door gemeentelijke reglementen

RECREATIEVE VISSERIJ

- Respecteer de wetgeving m.b.t. de recreatieve visserij op zee.
- Vis met respect voor de natuur.
- Vang niet meer dan nodig voor eigen gebruik en niet meer dan wettelijk toegelaten.
- Vermijd het verlies van vistuig.

PLANKZEILEN

- Op de binnenwateren mag je enkel plankzeilen in de aangeduide zones (zie borden). Er is verder geen verplichte uitrusting vereist.
- Op zee mag je met een zeilplank niet verder dan ongeveer 900 m in zee gaan, gerekend vanaf de laagwaterlijn van de kust. Bovendien is op zee wel een veiligheidsuitrusting verplicht (isothermisch pak én flares). Er is een verbod vanaf 7 Bft.

ZEILEN

- Zeilen gebeurt voornamelijk op zee. Hou er rekening mee dat je, meer dan met een motorboot, blootgesteld bent aan de krachten van de natuur. Een goede opleiding is dan ook een must.
- Zeilen op windkracht alleen is ongebruikelijk op de Belgische binnenwateren. Enkel op grote plassen is zeilen mogelijk. Deze plassen behoren meestal niet tot de officiële scheepvaartwegen, dus vooraf informeren (bijv. bij de gemeente of de club) is noodzakelijk.
- Als je wil zeilen op de Beneden-Zeeschelde moet je over een hulpmotor beschikken die voldoende krachtig is om 6 km/u te halen.

KAJAK EN KANO

- Op de website www.nkv.be vind je alle nuttige informatie in verband met kajakken en kano's, o.a. ook een interactieve kaart.

ROEIEN

- Op de website www.vlaamse-roeiliga.com en www.roeieninbelgie.be vind je alle nuttige informatie in verband met de roeisport.

ZWEMMEN

- In principe is zwemmen in de binnenwateren verboden, tenzij in de zones die met borden zijn aangeduid.
- Openluchtzwemmen kan in een aantal privé-plassen. Hier gelden de voorschriften van de uitbaters.
- In de zee kan je zwemmen in de bewaakte zones.
- De bewaakte zones aan zee kun je herkennen aan de gele boeien en de signaalvlaggen (rood, geel, groen), de verdwaalpalen, de redders aan zee en de borden 'baden toegelaten'.
- Meer tips over veilig zwemmen vind je op www.ikwv.be en in de preventiefolder 'Ik zwem waar het veilig is'.

KITE SURFEN

- Kitesurfen aan zee kun je in de daarvoor bestemde zones.
- De surfzones worden aangeduid door borden en signaalvlaggen.
- Verboden vanaf 7Bft.
- Verboden tussen zonsondergang en zonsopgang.
- Verboden het strand te naderen op een afstand van 200m vanaf de laagwaterlijn (behalve in de insteekstrook) en verboden verder dan een halve zeemijl van de laagwaterlijn in zee te gaan.
- Een isothermisch pak en twee vuurpijlen zijn aanbevolen.
- Meer tips vind je in de preventiefolder 'Ik zwem waar het veilig is' en op de informatieborden aan het strand.

VAREN MET GROTE SNELHEID ② ③ ④

- Op de meeste binnenwateren gelden snelheidsbeperkingen. Die vind je bij de waterwegbeheerders.
- Toch mag je op sommige plaatsen sneller varen in bepaalde omstandigheden. Het gaat hier over:
 - snel varen met motorboten;
 - waterskiën;
 - waterscooters ('jetski').

- De snelheid mag nooit meer dan 60 km/u zijn. In de nabijheid van varende of aangemeerde schepen, moet de snelheid tot 10 km/u verminderd worden.
- Snelheids- en behendigheidswedstrijden van motorboten zijn verboden, tenzij met schriftelijke toestemming van de bevoegde waterwegbeheerder.

LET OP:

Vermijd in ieder geval hinderlijke golfslag voor anderen, in het bijzonder voor kano's, kajak's en roeiers die zeer makkelijk omkantelen bij een te hoge golfslag.

WAT MAG EN WAT MAG NIET OP ZEE?

WAT	TERRITORIALE ZEE	KUSTHAVENS
Wedstrijden Sportactiviteiten in groep Ontspanningsactiviteiten in groep	Alleen toegelaten met vergunning te verkrijgen op MRCC	Verboden
Zeilcursussen	Niet verboden	Alleen toegelaten met vergunning
Waterski Plankzeilen	Toegelaten tot windkracht 7 Bft, bij dag	Verboden
Roeiboten Vaartuigen LOA ≤ 6m	Toegelaten tot: <ul style="list-style-type: none"> • zeewind 3 Bft • landwind 4 Bft 	

SAMEN OP HET WATER MET ...

BEROEPSVAART

- Zorg voor een goede communicatie met de beroepsvaart via marifoon, een goede verstandhouding tussen beroepsvaart en pleziervaart is belangrijk. Hou rekening met elkaar zeker bij oplopen, voorbijvaren en in de sluizen.
- Het contact houden via marifoon (VHF) en uitluisteren is zeer belangrijk om te weten wat er rondom jou gebeurt aan bvb. sluizen en kruisingen of moeilijke plaatsen. Luister steeds uit op het gangbare navigatiekanaal. Luister uit en/of neem contact met de sluis die je moet invaren op het aangegeven VHF-kanaal.
- Probeer geen hinder te veroorzaken voor de minder beweeglijke vrachtschepen en passagiersschepen.
- Geef beroepsvaart de nodige ruimte aan de sluizen. Je wordt geschut volgens orde van aankomst, maar de sluiswachter bepaalt de indeling van zijn sluiskolk.
- Een laag op het water liggend pleziervaartuig is niet steeds zichtbaar voor de beroepsvaart (zie: dode hoek). Maak ook geen bruuske manoeuvres of – voor waterscooters – draai geen rondjes omheen een varend schip.

PASSAGIERSVAART

- Vermijd bij aanmeren aan een aanlegsteiger mogelijke hinder voor grotere schepen die willen aanmeren.
- Wees hoffelijk en gebruik niet de voorbehouden aanlegplaatsen voor de passagiersvaart of de veerdiensten.

RECREATIE LANGS OEVER EN JAAGPAD

- Vooral op smallere waterwegen kan een voorbijvarend pleziervaartuig storend zijn voor hengelaars. Vaar daarom voldoende traag en zo ver mogelijk van de hengelaars voorbij.
- Andere recreatievormen zoals fietsen, wandelen, ruitersport ondervinden nauwelijks hinder van de recreatievaart. Vermijd wel om paarden op te schrikken door onnodig luid getoeter met de sloopshoorn...

WAAR KAN IK TERECHT?

- Zeekaarten: www.afdelingkust.be
- BAZ's: www.vlaamsehydrografie.be
- www.voies-hydrauliques.wallonie.be
- Folder marifoonblokindeling: afdeling Scheepvaartbegeleiding via 059 255 440 of via info@vts-scheldt.net en www.vts-scheldt.net
- Marifoonblokindeling binnenwateren, en marifoonkanalen sluizen en bruggen: www.waterrecreatie.be
- Kaarten NGI www.ngi.be
- Sticker MRCC: afdeling Scheepvaartbegeleiding, eva.descamps@mow.vlaanderen.be (vemeld het aantal en je adres)
- Bedieningstijden van sluizen en bruggen op de bevaarbare waterwegen in Vlaanderen www.wenz.be en www.descheepvaart.be
- River Information Services
 - www.descheepvaart.be
 - <http://nts.flaris.be>
 - <http://ris.vlaanderen.be>
 - www.vts-scheldt.net
 - www.wenz.be
- IKWV zwemfolder 'Ik zwem waar het veilig is' www.ikwv.be

FEDERATIES EN CLUBS

- Aansluiten bij een (plaatselijke) club kan heel wat voordelen opleveren. Je leert van de ervaring van anderen, meestal zijn er een aantal clubvoordelen en vaak kan je (gratis) gebruik maken van de voorzieningen van andere aangesloten clubs.
- Individuele clubs zijn meestal gegroepeerd in overkoepelende federaties.
- Clubs en federaties verspreiden geregeld nuttige informatie via hun (club)bladen en websites.

SUGGESTIES?

De redactie heeft deze brochure met de meeste zorg samengesteld.

Indien er onverhoopt foutieve informatie vermeld zou zijn, of indien u van oordeel bent dat bepaalde info ontbreekt, vernemen we dit graag via mailadres: scheepvaartbegeleiding@mow.vlaanderen.be

Bijbestellen?

Zend een mailtje naar scheepvaartbegeleiding@mow.vlaanderen.be en vermeld uw naam en adres

BEVOEGDE INSTANTIES

- De FOD Mobiliteit en Vervoer www.mobiliteit.fgov.be
- De Scheepvaartpolitie www.polfed-fedpol.be/org/org_dga_spn_nl.php
- Kustwacht www.kustwacht.be, portaalsite met links naar bevoegde instanties
- Direction de la Promotion des Voies Navigables et de l'Intermodalité (DPVNI) www.voies-hydrauliques.wallonie.be
- Promotie Binnenvaart Vlaanderen vzw www.waterrecreatie.be

De verschillende beheerders van de waterwegen

- nv De Scheepvaart www.descheepvaart.be
- Maritieme dienstverlening en Kust www.agentschapmdk.be
- Waterwegen en Zeekanaal NV www.wenz.be
- Haven van Brussel www.havenvanbrussel.be
- Direction générale opérationnelle de la Mobilité et des Voies hydrauliques www.voies-hydrauliques.wallonie.be

FOD Mobiliteit en Vervoer
Scheepvaartpolitie
Promotie Binnenvaart Vlaanderen vzw
Maritieme Dienstverlening en Kust (afd. Scheepvaartbegeleiding en afd. Kust)

Met dank aan allen die meehielpen deze brochure tot stand brengen.

DEZE BROCHURE KAN U DOWNLOADEN OP:

www.mobiliteit.fgov.be
www.polfed-fedpol.be
www.waterrecreatie.be
www.afdelingkust.be
www.scheepvaartbegeleiding.be

